

Komentarz do nieopublikowanej pracy profesor Wandy Grębeckiej na temat Korespondencji Antoniego Andrzejewskiego z Janem Fryderykiem Wolfgangiem (1821–1830)

Korespondencja z lat 1821–1830 Antoniego Andrzejewskiego (1785–1869)¹, botanika, fizjografa, podróżnika i rysownika, z botanikiem i farmaceutą Janem Fryderykiem Wolfgangiem (1775–1859) była przykładem współpracy pomiędzy uczonymi z Wilna i Krzemieńca². Autor listów zdobył wykształcenie właśnie w tych dwóch ośrodkach³, których uczeni rozpoczęli prace botaniczne na niezbadanych terenach położonych na Wołyniu, Podolu i innych częściach Ukrainy, wzdłuż biegu Dniestru, Bohu i Dniepru. Dołączyli oni tym samym do badań nad florą kuli ziemskiej, których ranga przynależy do nurtu poznawania biologicznej różnorodności flory światowej rozpoczętego przez uczniów Karola Linneusza, badaczy i podróżników, takich jak Daniel Solander (1733–1782) i Joseph Banks (1743–1820).

Andrzejewski opisywał nie tylko florę, lecz także okazy zoologiczne, paleontologiczne i budowę geologiczną terenu na obszarze, który należy do pogranicza⁴ wyznaczonego przez fizjograficzną granicę pomiędzy kontynentalnym blokiem Europy Wschodniej i Zachodniej, przebiegającą również przez tereny Polski.

Ta nieopublikowana praca Wandy Grębeckiej wpisuje się w Jej zainteresowania⁵ skupione w ostatnich latach aktywności na znaczeniu badań przyrody na terenach niepoddanych jeszcze antropopresji.

Iwona Arabas

Instytut Historii Nauki im. L. i A. Birkenmajerów PAN
ORCID 0000-0002-1194-984X

Piotr Daszkiewicz

PatriNat (OFB-Muséum national d’Histoire naturelle-CNRD-IRD), Paryż
Instytut Historii Nauki im. L. i A. Birkenmajerów PAN
ORCID 0000-0002-6631-100X

- 1 M. Danilewiczowa, *Antoni Andrzejewski*, PSB t. 1, s. 111–112; A. Skirgiełło, H. Bukowiecki, K. Kowalska, *Antoni Andrzejewski*, [w:] *Słownik biologów polskich*, red. S. Feliksiak, Warszawa 1987, s. 49–50; W. Grębecka, *Antoni Andrzejewski (1785–1868)*, gigancinauki.pl/gn/biogramy/83732,Andrzejewski-Antoni.html [dostęp 25.02.2025].
- 2 Eadem, *Badania szaty roślinnej prowadzone w ośrodku wileńskim i krzemienieckim 1781–1840* [w:] *Wkład wileńskiego ośrodka naukowego w przyrodnicze poznanie kraju (1781–1842)*, red. J. Babicz, W. Grębecka, Wrocław 1988, s. 115–225; eadem, *Wilno – Krzemieniec. Botaniczna szkoła naukowa (1781–1841)*, Warszawa 1998.
- 3 Eadem, *Badania szaty roślinnej*, s. 115–225; eadem, *Wilno – Krzemieniec*, Warszawa 1998.
- 4 J.E. Gilibert, *Flora Lithuanica inchoata* [...], Grodnae, Vilnae 1781–1782.
- 5 W. Grębecka, *Sesja naukowa poświęcona 200-leciu urodzin wybitnych botaników Willibalda Bessera (1784–1842) i Antoniego Andrzejewskiego (1785–1868)*, „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki” 1986, t. 31, nr 2, s. 602–604.

Nr 53/2003 Kraków, dnia 15.04..... 2003r.

**Do Pracowni Reprograficznej
Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie**

Proszę o wykonanie odbitek kserograficznych, mikrofilmu, duplikatu mikrofilmu, fotokopii (13x18, 18x24 cm), skanowania, wydruku komp. z dzieła, czasopisma Tęcza... rękopisów.....
Antoniego Andrzejewskiego: następujące dokumenty → odwrao
 ..... sygn. 1497
 Zamówienie odbiorę osobiście, proszę o przesłanie za załączeniem pocztowym (Niepotrzebne skreślić) do Instytutu

Ryc. 1. Zamówienie prof. Wandy Grębeckiej na mikrofilmy rękopisów Antoniego Andrzejewskiego (ze zbiorów autorów)